

Budapest parkerdeje – múlt és jelen

A Pilisi Parkerdő Rt. kezelte erdők, azaz Budapest „zöld tüdeje” nem csak egy értékes élettere a növény- és állatvilágnak, sokkal inkább a városi emberek kedvelt kirándulóhelye.

A parkerdők kialakulása

Már a múlt században felismerték a városerdők nyújtotta felüdülési lehetőségeket. Az akkori városgondnokság, de magánemberek is sokat áldoztak azért, hogy a fővárosi és környékbeli erdőkből kiránduló-, pihenőerdőt alakítsanak ki. Sétautakat, kilátókat építettek, padokat, asztalokat telepítettek, új erdőket hoztak létre. A főváros erdeit azok közjóléti berendezéseivel együtt 1945-ben államosították, majd 1955-ben parkerdőkké nyilvánították.

1969-ben 32 000 hektáron megalakult a Pilisi Állami Parkerdőgazdaság azzal az alapvető céllal, hogy a lakosság érdekeit az erdőgazdálkodásban maradéktalanul érvényre lehessen juttatni. 1970-ben a Budapesti Erdészet jelenlegi területeinek nagy részét is e céghez csatolták.

Napjaink gondjai

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság korábbi közjóléti tevékenységének korábbi, ráfordításos finanszírozása a Parkerdő területének számos túlzott fejlesztését indukálta, melyek fenntartása ma részben szükségtelen, részben annak anyagi vonzata miatt lehetetlen. 1989 óta a javíthatatlan, tönkrement parkerdei berendezések leszerelésre kerülnek.

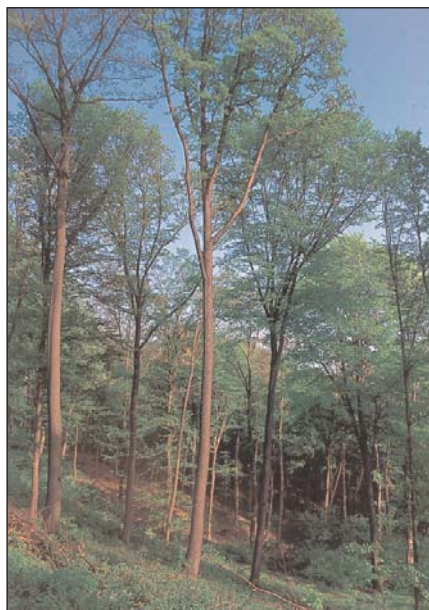
A főváros polgárai által erősen használt 6200-as erdőterületet, ill. a főváros mintegy kétmillió lakosságának igényeit, igényeinek színvonalát kívánjuk elemezni pénzügyi vonatkozásaiban, nem feledve, hogy ezek a területek példáján az egész Parkerdő Rt. problémáit kívánjuk bemutatni. A megadott összegek vállalkozói díjak, mert az erdészet kevés kivételtől eltekintve vállalkozókat alkalmaz parkfenntartási feladatainak elvégzésére.

Objektumaink fenntartását alapvetően a következő kategóriák szerint tervezzük:

- erdei játszóterek 200 000 Ft/év,
- játszóterek nagy zöldfelülettel,

* A mintegy 200 km-nyi sétaútból csak 70–80 km-t tudunk karbantartani.

** 1 m³ szemét elszállítása 3800 Ft-ba kerül.

nagy zöldfelületek (rétek, tisztások) 250 000 Ft/év,

– sétaúthálózat, lépcsők, védőkorlátok* 50 Ft/fm,

– pihenőhelyek, tűzrakóhelyek, esőházak 500 000 Ft/év,

– kerékpárút, lovaspálya, erdei tornapályák, kilátók 1 000 000 Ft/év,

– általános parkerdőfenntartás**.

A legnagyobb konfliktust a lakossággal e szeméthalmok elszállításának hiánya okozza. A Budapesti Erdészet területéről évente mintegy 1000 m³ sítet szállítatunk el, azonban még legalább 5000 köbméternyi vár elszállításra és folyamatosan termelődik.

Az elmúlt időszakban egyre több kritika érte a Pilisi Parkerdő Rt.-t erdőterületeinek szemetessége miatt, annak ellenére, hogy mint erdőgazdálkodó, évente több, mint 10 millió forintot fordít az illegálisan elhelyezett, túlnyomórészt kommunális szemét összegyűjtésére és elszállítására. Teszi ezt annak ellenére, hogy az 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról, a helyi önkormányzati feladat- és hatásköröknek a fővárosi és a kerületi önkormányzatok közötti megosztása 63/A. §-a szerint ez különösen a fővárosi önkormányzat feladat- és hatásköre:

Gondoskodik a hulladékártalmatlanítás önkormányzati feladatainak ellátásáról; biztosítja a településtisztaságot, gondoskodik a település kommunális szilárd, és folyékonyhulladék-gyűjtéséről, elhelyezéséről, ártalmatlanításáról és hasznosításáról, kijelöli az elhelyezéshez szükséges lerakóhely területét.

Az erdőbe kiszórt szemét és hulladék összeszedésével kapcsolatban érdemes a közhasznúsági, az erdővédelmi törvény által szabad bejárhatósági funkciót is boncolgatni. Ugyan törvény definíciójának nem felel meg, de így az erdők gyakorlatilag közterületként funkcionálnak. Fontosnak tartom ennek vizsgálatát, hiszen az 1/1986. (II. 21.) ÉVM–EüM együttes rendelet a köz-tisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről, az ingatlanok és közterületek tisztán tartásáról rendelkező része így szól:

5.§ A közterület – ideértve a rajtuk lévő nyílt árkokat és ezek műtárgyait is – szervezett, rendszeres tisztán tartásáról és az ott keletkezett települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenység ellátásáról a 6.§-ában, a 7.§ (1) bekezdés a) és c) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett esetek kivételével – a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat képviselőtestülete gondoskodik (1991: XX. tv. 21.§). (A kivételt képező paragrafusok a közlekedési változatokra vonatkoznak.)

A Pilisi Parkerdő Rt. Budapesti Erdészetének számos problémája mellett kiemelt jelentőségű a szemét gyűjtése és elszállítása, hiszen az erdőt látogató ez bántja leginkább, ez alapján mond véleményt a Pilisi Parkerdő Rt.-ről, az állami erdőgazdálkodásról. Hosszú évek tapasztalata alapján kijelenthetjük, hogy az önkormányzatoknál történő „kuncsorgás” nem vezet eredményre, még ha igazunk van is.

Hagyományos támogatottság mellett, nagy területen kell erdőfelújítást végeznünk, így a lakosság nemcsak a közjóléti berendezések eltűnéséért, szemetességéért ró meg bennünket, hanem a nagymérvű fakitermelések miatt is.

Mint az erdészszakma budapesti képviselője – a magyar állami erdőgazdálkodás kirakata – erdészetpolitikai tényezővé vált.

A Pilisi Állami Parkerdőgazdaság, majd a jogutód Pilisi Parkerdő Rt. Budapesti Erdészete hosszú ideig különleges elbírálás alá eső erdészete volt az állami erdőgazdasági szektor erdészeteinek. A dokumentumok, idősebb kollégák elbeszéléseinek tanúsága szerint, az erdészet kiemelt szerepe a parkerdő-gazdálkodás részfinanszírozásával folyamatosan elismerésre került.